qui illum in vita sancta, gratia & fauore Dei sustinuer at, derelictus ergo familiari Spiritus sancti præsentia, nihil in se sensit quam affectiones carnis, à qua pertractus eius animus, vt ex Paulo liquet Rom. 7. v. 15 & sequentibus vsq; ad 24. factus est enim & ipse carnalis, hoc est concupiscentijs carnis addictus, vt in eadem constitutus hypostasi. Dicit enim aliam esse legem siue necessitatem in carne quã in animo, & eam animum captiuum in seruitutem trahere. Porro quod captiuum fit, non est sui iuris, sed alterius potestati subijcitur. Indicat igitur animum principio non fuisse carnalem, sed talem euasisse, cum captiuus fieret carni. Hanc peccati originalis originem planè necessarium est scire & obseruare, ne animũ ab initio carnalem creatum esse, aut fragilem & impotentẽ malis resistendi, hoc enim creatoris impotentiam argueret, vt qui ad conceptum scopum, hominem idoneum creare non posset, & eius potestatem violaret. Iam quæ calamitates homini ex hoc peccato ortæ sint, discе ex loco Pauli allegato capit. 7. Si enim tantum potuit caro in tot donis ornatum animum, & à Spiritu sancto custoditum, quid non posset in eundem iam sibi captiuum factum, & à spiritus familiaritate desertum? Audi quid Apostolus Rom. 3. v. 12. de omnibus tam Iudæis quam gentibus dicat. Omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt, non est qui exerceat bonitatem, non est vsq; ad vnum. De natura humana loquitur sola, sed quando in Christo est, & à Spiritu sancto adiuuatur homo, non est talis, naturalia donã animi, intellectus, ratio, iudicium, memoria, &c. dona non sufficiunt, nisi adsit spiritus, horum sustentator & gubernator. Est autem carnis concupiscentia, non tantum priuatio iustitiæ, sed vera inclinatio ad ea quæ carni placent, proinde cum animus eiusdem inclinationis sit consors, nõ solum priuatur iustitia, sed habet positiuum malum, nimirum perpetuam inclinationem ad carnis placitum, vnde omnia peccata oriuntur, & propterea dicitur illa inclinatio peccatum originale. Quod si priuatio tantum iustitiæ esset, non habuisset Paulus occasionem exclamandi. Miser ego homo quis me eripiet ex corpore mortis huius. Rom. 7. Renatus enim animo iam ereptus erat. Atqui, etiam in renatis adhuc hæret peccatum originale, hoc argumentum est, peccatum originale plus esse quam priuationem & malum in natura hærens, quod per generationem propagatur. In peccatis, inquit Psalmista, concepit me mater mea. Prævidens autem Deus, hoc peccatum in homine oriturum, dixit. Quacunque die ex ligno scientiæ boni & mali ederis, morieris, morte enim corporis hoc peccatũ delendum erat. Itaq; omnibus semel mori lex est, quo quod præter creationem est deleatur in saluandis. De paradiso, vbi fuerit, & quæ eius flumina, in veteri geographia restituta demonstrabo. Homines extra paradisum creati in illum translati fuerunt.

FABRICÆ MVNDI Caput 19.

De secunda & subalterna creatoris intentione in creando homine.

QVia peccaturum Deus hominem præuidit, ne frustra esset tam sapiens rerum omnium creatio & ad destinatum finem scopus, quem Adam peccando violauit, nouo beneficio hominis lapsum resarciuit, viam constituit, qua à peccato liber, pristinæ conditioni restitueretur, & procederet prima creationis intentio, filium suum carnem assumpturum promisit, qui pro peccato Adami, quo omnes a generatione tenebantur, satisfaceret, Deum patrem pacaret, & Spiritus sancti auxilium iterum impetraret, quo promisso & credito eadem qua prius intentione vitam æternam assequeretur. Ex hac præscientia mirabili Deus vsus prouidentia, ita creationem omnium absoluit, vt in vtroque statu, obedientiæ & lapsus, homini ad vitam æternam consequendam seruaret, ita vt nihil frustra à Deo fieret, tantum maneret mors carnis, quæ peccato originali debebatur, quo illud tolleretur planè ab homine, & purus totus, vt creatus erat, ad Deum veniret, in finem ad quem conditus erat. Porro quia per peccatum originale omnes tenebantur, vt ostendi præcedente capite, quo minus per donã naturæ ad Christum venirent, ordinauit Deus pœnitentiam, baptismum & synaxin, præcipua sacramenta, quibus homo coram toto mundo se Christo dederet, & fide eius pro peccatis hominũ sacrificiũ approbaret & acceptaret, quo contra vim peccati armaretur, hoc solo medio à peccati originalis potestate liberaretur, & contra eius vim, auxilium Spiritus sancti impetraret, durat tamẽ pugna cum peccato, quò ad viuimus, donec illud per mortem carnis (in qua eius origo pendet) aboleatur, ideoq; mors carnis à Deo iniuncta est, propter lapsum Adami, vt peccatum illud, quod præter creationem est, radicitus tolleretur, quo facto saluus est homo, non tamen patet accessus ad Deum patrẽ, nisi per Christum, Ioh. 3. v. 13. scriptum est. Nemo ascendit in cœlũ, nisi filius hominis qui descendit de cœlo. Via à Christo aperienda erat. Et oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam Luc. 24. v. 26. Ergo vt hoc hic non recte à multis controuersum adijciam, ante incarnationem Christi, nemo piorum patrum in cœlũ ascendit, sed certo loco in gaudio & felici expectatione seruabantur, vsq; ad Christi aduentum. Hunc locum vocabant patres limbum, non inferni, sed paradisi cœlestis opinor, in quo Abraham, tanquam pater fidelium nominatissimus erat, in cuius sinum siue congregationem Lazarus post mortem ab angelis deportatus est. Post Christi mortẽ vero in cœlum adducti sunt, secundum eius testimonium. Pater volo vt vbi ego sum, illic & minister meus sit. Proinde ascendit Iesus Christus suo tempore, cum hac præda & captiuitate magna in cœlum. Peccatum ergo hoc originale & pugna cum illo, durat vsq; ad mortem carnis, sed per fidem in Christum contra illud munimur & seruamur auxilio Spiritus sancti, quem ad modum Adam seruandus erat, si non peccasset. Propter eius pugnam cum animo hominis exclamat Paulus. Miser ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius, (quæ ab illo intentatur) Gratias inquit ago Deo meo per Iesum Christum, quem pater saluatorem dedit, & per spiritum suum adiutorem, donec in morte carnis planè aboleatur.

FINIS.